

Джери Олшън
Защото е там

С проглушаващо ушите изсвирване от парната си свирка и невъобразим шум от веригата на котвата, параходът „Не за тук“ включи моторите си и разпени водата, бавно набирайки скорост срещу течението.

– Тръгнаха – каза умно Роуалд Амундсен. Той стоеше на брега, малко настрани от най-голямата блъсканица, където тълпата ликуваше и махаше на парахода. Той бе висок човек, с тъмна коса, с пронизващи сини очи и орлов нос, но начинът по който прегърбваше раменете си и тътреше крака по земята му придаваха вид на ученик, който току-що бе скъсан на изпит.

– А, добре се отърваха кучите синове – каза другарят му. Робърт Пиъри беше малко по-нисък от Амундсен, кестеняв, с очи по-скоро сини, отколкото сини, но в този момент те силно блестяха.

– Малко кисело грозде? – попита Амундсен.

– Абе, я ми се разкарай – Пиъри се обърна за да се изкачи нагоре по брега към селото от бамбукови колиби. – Такива са времената, че вече не можеш да развъртиш една котка без да удариш друга проклета полярна експедиция.

Това беше вторият параход от много години, който се отправяше нагоре по Реката с тази цел в умовете на екипажа си и много обитатели на брега вече бяха изгубили сметка колко платноходки, гребни лодки, лодки с колела отстрани и дори подводници бяха налетели през последното десетилетие със същата цел. Всеки искаше да стигне до Северния полюс и в тайнствената кула разположена там.

– Тук няма никакви котки – изтъкна Амундсен.

Пиъри седна на тревистия речен бряг.

– Това е още едно нещо, което мразя тук. Никакви котки и никакви проклети кучета. Каква е тази полярна експедиция, ако в нея няма кучета?

– О, хайде стига. Можеш да стигнеш до полюса без кучета. Скот го е направил. – Робърт Скот беше достигнал месец след Амундсен Южния полюс на Земята и бе извървял почти целия път пеша.

– Наистина го е направил. И след това умрял на връщане. – Като стигна до равнината над Речния бряг, Пиъри се обърна и погледна над главите на тълпата. Върху водата, дузина уиндсърфисти подскачаха радостно върху оставената от парахода диря, а техните ярки триъгълни платна се размятаха силно от постоянния бриз, който духаше по течението. Параходът изсвири още веднъж.

– Повечето от тези окаяни копелета също ще умират от глад, ако дотогава не бъдат убити от диваците по пътя. Те не са истински

изследователи.

Амундсен изскубна един стигащ до коляното стрък трева и го задъвчи от мекия му край.

– Поне отиват някъде – каза той.

– Опитват се.

Пиъри пое дълбоко дъх, за да избълва един от потоците си ругатни, с които бе известен, но след малко само въздъхна и каза унило:

– Ти си кранта, Амундсен, и коня, който яздиш също!

Пиъри се изправи и отново тръгна към брега, но Амундсен не можеше да понесе друг да има последната дума.

– Но тук няма и коне.

Селската таверна предлагаше три или четири различни типа домашно приготвена бира и домашен ликьор, който можеше да мине и за водка през някоя студена нощ. Никой от тях обаче не можеше да се сравни с качеството на провизиите, осигурени от енергопреобразователите, които местните наричаха „граали“, но това което им липсваше като качество, те го наваксваха в количество. Граалите никога не доставяха повече от едно-две питиета на ядене. Хората, които искаха повече, трябваше сами да си го направят или да си купят от някой, който вече го е сторил.

Нито Амундсен, нито Пиъри бяха пиячи, но след като тази вечер напълниха граалите си от обществения камък, те се намериха повлечени от тълпата към таверната, където разговорът естествено се завъртя около парахода.

Някой преднамерено ги запита защо не са се присъединили към експедицията и също преднамерено Пиъри бе отвърнал:

– Защото е проклета загуба на време, ето защо. Те ще се борят с милиони мили по Реката, кръстосвайки планетата стотици пъти, след това ще изкачат планините накрая на света и ще преплават морето зад тях – за какво? За да забият знамето си на кулата, която някои друг е построил там? Какъв е смисълът?

– А какъв е смисълът да се стои тук?

Тази, която каза това, бе висока, здрава жена с платинено руса коса до кръста и с хубава козина от меки бели косми, покриваща останалата част от тялото ѝ. Името ѝ беше Греса, и тя претендираше, че е йети. Хубавата ѝ козина бе доста добра подкрепа на претенциите ѝ, но от друга страна човешките ѝ черти караха някои хора да бъдат скептични.

Пиъри беше един от скептиците.

– Мадам, каза той – не мога да разбера защо трябва да се отправяте към полярните региони, но може би бихте имали повече основания да отидете, ако може да се вярва на претенциите ви за родословното ви дърво.

– Полар, шмолар – каза тя с ръмжене, – за пръв път през моя живот ми е топло. Освен това, ние говорим за вас. Почти никой на Реката не беше възкресен заедно с някой, който е познавал от преди, но все пак ти и Амундсен бяхте възкресени един до друг. Не мислиш ли, че има някаква причина за това?

Висок хор на одобрение заля стаята, но Пиъри сложи край на това, като удари с празната си бирена халба по излъскания барплот:

– Може би е имало причина – каза той. – Може би съществата, които са ни поставили тук искат да достигнем до Северния полюс. А това, доколкото знам, е достатъчно добро основание да се държим настрана. Правя това, което искам, а не каквото някакъв пиклив чужд бог ми казва да правя.

В бара за момент настъпи тишина. Никой не беше зарадван да разчита на милостта на създателите на Речния свят. По-голямата част от цялостната система на хорските вярвания бе разрушена с един удар в деня на възкресението и Църквата на втората възможност, която проповядваше индуската доктрина за изкупление чрез самопречистване, бе слаб заместител на изгубената амбиция, която беше отстранила хуманността за толкова дълго.

Обитателите на Речния свят се нуждаеха от нова посока, която да осмисли наново новият им живот и те не обичаха да им бъде напомняно за това.

Гласът на Амундсен наруши неудобната тишина:

– Ето защо мисля, че трябва да тръгнем на юг. С цялото това внимание, насочено към Северния полюс, никой не помисля да тръгне в обратна посока.

Пиъри изсумтя:

– Север, юг, има ли някаква разлика? Ние живеем в изкуствен свят. Всяко изследване, което правим, означава толкова, колкото мравките, които изследват кухнята ти.

– А има ли повече смисъл това да си седиш на задника?

Пиъри не отговори само помахна с празната си бирена халба на бармана.

– Знаеш ли какво си мисля? – продължи Амундсен. – Мисля, че си

изгубил хъса си. Ти бе най-неуморният човек, когото познавах, но откакто се пробудихме тук, се страхуваш дори да се разхождаш по брега. Вилнееш наоколо като старо морско куче, но постъпваш като стара жена. Ти...

– Достатъчно – Пиъри остави чашата си.

Амундсен поклати глава:

– Не, не е достатъчно. Ти беше първия човек, който застана на върха на Земята, но позволи на този свят да те победи без битка. Станал си треперещ, малодушен... – Каквото и друго да възнамеряваше да каже, не можа да се чуе от юмука на Пиъри.

Тъй като и двамата бяха седнали, беше труден удар, но бе достатъчно да събори Амундсен от стола му.

Той се стовари на дървения под, повличайки Греса със себе си. Другите хора в таверната викаха от удоволствие, докато той се изправяше на краката си, после залитна към Пиъри и му върна удара, запращайки го към бара.

Може би всичко щеше да свърши дотук, но виковете „Бийте се! Бийте се!“ направиха невъзможно помиряването, а Пиъри изглежда въобще нямаше настроение да се помирява. Той се хвърли напред, възстановявайки се от удара на Амундсен, като ръмжеше като вълк и силно ръгна Амундсен в ребрата. Това му даде възможност да се изправи.

Хората в таверната обръщаха с трясък столове и маси и оформиха един крещящ и дюдюкащ кръг около двамата противници. Но те не обръщаха никакво внимание на тълпата.

Те се държаха на една ръка разстояние един от друг, като си разменяха удари като боксови круши, всецяло погълнати от глупавия си бой. На първо време по-дългата захватка на Амундсен му даде предимство, помогна му да разкървави носа на Пиъри и да му избие един зъб, но това само наля масло в огъня на Пиъри. Накрая той изпрати Амундсен с широк махов удар назад и Амундсен удари главата си в края на масата, докато падаше. Повече не се изправи.

Задъхвайки се и с разкървавени нос и уста, Пиъри се наведе за да провери дали Амундсен все още диша. Удовлетворен, а също доволен че е защитил частта си, той обви лявата ръка на Амундсен около рамото си и го изправи:

– Някой да ми помогне да го заведа вкъщи – каза той.

Греса подхвана другото му рамо и двамата заедно изтеглиха от таверната изпадналия в безсъзнание изследовател.

Те щяха да пропуснат закуската, ако Греса не бе прекарала нощта

при тях, но когато първите сутрешни лъчи надникнаха през единствения прозорец на колибата, тя стана от походното легло на Пиъри, събра граалите им и ги занесе при обществения камък на граалите за да ги зареди отново.

Няколко минути по-късно в долината проехтя гърма от преобразуването на енергията. Амундсен седна, намръщвайки се от болка поради раните си. На походното си легло, в другия край на колибата, Пиъри се подпра на лакът:

– Добре ли си? – попита той.

– Мисля, че съм добре.

– Добре!

– Хубаво – Амундсен разтри врата си, като накланяше главата си от едната страна на другата, сякаш проверяваше за изгубени части.

Пиъри прочисти гърлото си един-два пъти, после попита колебливо:

– Наистина... наистина ли съм загубил хъса си?

Амундсен го погледна предпазливо.

– Да кажем, че просто не си същия Робърт Пиъри, когото познавах на Земята.

– По дяволите!

Амундсен се ухили.

– Но все още говориш като него.

– Но не поддържам имиджа с действия, нали? – Пиъри седна и започна да навлича панталоните си. – Прав си, страхувам се да изследвам зад завоя.

Амундсен поклати глава.

– Казах това за да те влудя.

– Добре, успя. Вероятно, защото е вярно.

Тишината продължи около половин минута, докато Пиъри свърши да се облича. Най-накрая Амундсен попита:

– И така, какво смяташ да правиш?

Пиъри сви рамене.

– Да отида на Южния полюс с теб, предполагам.

Лицето на Амундсен светна като на малко момче.

– Наистина ли?

– Да, наистина. Както ти толкова деликатно ми изтъкна снощи, нямам какво друго да правя.

Греса се появи на отворената врата, като носеше граалите.

– Какво беше това, някакъв вид мъжки ритуал за сближаване? –

попита тя.

– Ъ? – казаха двамата.

Тя постави граалите върху изплетената от ракита маса до стената срещу вратата.

– Мъжките йети също правеха така. Те си знаеха и кътните зъби от съвместното съжителство през цялата зима в една пещера, така че едни се сбиват като луди, а на следващия ден продължават да ловуват заедно, все едно нищо не се е случило. Никога не съм разбирала това.

Амундсен се засмя.

– Предполагам, че това е някакъв вид примитивен ритуал. Кучетата също го правят.

Пиъри не му обърна внимание и отвори граала си.

– Ха, наденица и яйца. Запазете наденицата. Можем да направим пресована пастърма с нея.

– Пресована пастърма? – попита Греса.

– Изсушено месо и тлъстина – обясни Пиъри.

– Високоенергична храна за пътуване и се съхранява добре. Може да се снабдим с нея, докато строим въздушния си кораб и останалото оборудване.

Амундсен и Греса казаха:

– Въздушен кораб?

Пиъри ги погледна, сякаш и двамата бяха идиоти.

– Разбира се, че ще пътуваме по въздуха. Никакви трудности по пътя ни напред-назад нагоре по Реката за следващите стотина години. Може да направим малък дирижабъл и да стигнем за два месеца.

Амундсен се измъкна от леглото и започна да се облича.

– От колко време премисляш това? – попита той.

– От три часа тази сутрин – отговори Пиъри. – Хайде да вървим. Времето тече, а имаме да вършим много работа днес.

Местейки поглед от Пиъри към Греса, Амундсен вдигна вежди, сякаш питаше: „Какво съм направил“, но се усмихваше.

Веднъж след като се бе запалил, Пиъри вече не можеше да се спре. През следващите няколко месеца се превърна в работеща хала, като се научи да прави пресована пастърма и от риба и от храната, осигурена от граалите, проектираше и шиеше облеклото за полюса, използвайки груб плат, изработен от някакъв местен вариант на растението памук и конструираше въздушния кораб от чревната обвивка и плавателния мехур на човекоядната риба-дракон, уловена в Реката. Той и Амундсен много си схождат в педантичното си внимание към детайла, тъй като всеки един

от тях бе научил колко ценна е предварителната подготовка по време на експедициите на Земята.

Другите хора в селището им помагаша с ентузиазъм или от чувство на гордост, че експедицията стартира от техния район в Долината или просто защото това беше едно забавно отклонение от убийствената скака на речния живот. Хората отделяха храна от граалите си за пресованата пастърма, рибарите се състезаваха кой ще улови най-голямата рибадракон за балона, а инженери от всички възрасти си сътрудничеха в създаването на двигател за маневриране. Металът беше рядко срещан в Речния свят, така че те конструираха парен двигател със затворен цикъл на действие от желязно дърво и бамбук, като използваша лесно изпаряващо се и кондензиращо рибно масло вместо вода за работен флуид.

– Вие сте се побъркали – каза им Пиъри след като му показаха работния модел. – Кой е чувал за двигател с рибно масло?

Инженерният екип включваше един конструктор на компютърен хардуер, един моряк от ранния двадесети век, един римлянин, строител на водопроводи и един нисък мъж с издуто чело и надвиснали вежди, който претендираше, че е изобретил колелото.

– Това е точно като двигателите с нафта, които използвахме в моторните превозни средства някога на Земята – му каза морякът. – Те също бяха двигатели със затворен цикъл на действие. Хубавото на това, че се използва рибно масло е, че маслото ще слепи и запази дървените части и ще осигури смазване. Ще можеш да обиколиш света преди двигателта да се износи.

– Ако можем да носим достатъчно гориво може би – призна Пиъри. – Но не можем, а освен това не искам никакъв открит пламък близо до целия този водород.

– Кой казва нещо за пламъци? – каза инженерът. – Цялото това нещо ще бъде със слънчево хранване.

Те продължаваха да показват на скептично настроения Пиъри как балонът пълен с газ може да се направи почти прозрачен като се накисне в мазнина и как вътре може да се разстеле една отражателна повърхност, която да фокусира слънчевата светлина в един тръбопроводен бойлер, закрепен за дългата ос на балона. Отражателното покритие може да се направлява магнитно отвън, като за тази цел могат да се използват супер мощните магнитни захващачи, останали от обвивката на граалите, което позволяваше да се върви по пътя на слънцето, докато то описваше дъга в небето през деня и да се поправят промените на ъгъла, дължащи се на географска ширина. Системата ще бъде само с няколко

конски сили, недостатъчно за да се движи срещу вятъра, но достатъчни да помогнат на дирижабъла да хване удобни въздушни течения и да си спести стотици часове, носейки се в грешна посока.

Престоят горе в продължение на седмиците, през които щеше да трае пътуването до полюса, изискваше внимателно съхранение на запаса им от водород. Газът щеше да се получава чрез електролиза с помощта на електрическото изпразване от грааловите камъни, които да разлагат водата на водород и кислород. Веднъж тръгнаха, те щяха да регулират способността си за задържане във въздуха чрез изпускане на водород или като изхвърляха когато потрябваше тежести.

Когато им свършеха тежестите, щеше да има само една посока – надолу. А шансът да намерят друго място на брега на Реката, където да се приземят и да се презаредят без да бъдат убити или поробени, не беше голям, така че отначало те планираха корабът да бъде тежък, като бавно щеше да се олекотява докато се приближава към полюса. Това беше същата основна стратегия, която бяха използвали при кучешките си експедиции на Земята, те бяха тръгнаха с дузина мъже и стотици кучета, дърпайки тежко натоварените шейни и докато трупаха запасите си и ги складираха за пътя на връщане, те бяха изпращали няколко мъже и кучета обратно всеки път, докато остана само една леко натоварена, бърза група с една-единствена шейна, която направи последния спринт към полюса. Този път нямаше да има складиране на запаси за обратното пътуване, но дори и така след като пресметнаха скоростта на консумация в най-лошия случай и стойността на екипировката, от която биха имали нужда, те разбраха, че ще могат да вземат със себе си трети човек. Греса бързо сграбчи тази възможност като изтъкна, че бе прекарала целия си живот на Земята на студено без някаква специална екипировка.

Пиъри беше доволен да бъде заедно с нея, и ако Амундсен не беше толкова ентузиазирани, поне нямаше нищо против.

Най-накрая дойде денят, когато всичко беше готово за полета. Припасите бяха натоварени, балонът с газ бе опънат от въжетата и хора, отдалечени на мили наоколо, се бяха събрали да видят как ще полетят изследователите. Те произнесоха малка прощална реч от отворената врата и призори на откритата гондола и после сред ликуващи викове и ръкопляскания прерязаха задържащите въжета и полетяха бавно в небето.

Вече бяха правили дузина пъти тренировъчни полети. Единствената разлика днес бе тълпата долу, която бавно се изгуби от погледа. Планините, разделящи извивките на Реката също се плъзнаха надолу, докато дирижабълът се задържа на ниво около километър по-високо от

върховете. Въздухът бе студен на тази височина и беше тихо с изключение на слабото скърцане на въжето, докато гондолата се полюшваше под продълговатия балон.

След като се задържаха на едно равнище, те се задържаха по посока на вятъра с помощта на контролните въжета, завързани за върха и отсрани на балона, въжета, към които бяха прикрепени магнити, които привличаха отражателната повърхност вътре така, че да фокусира слънчевите лъчи в бойлера, закрепен на оста. Няколко минути по-късно двигателят на гърба на гондолата започна да работи тихо: паф... паф... паф... Витлото с дълги, насмолени перки бавно набра скорост, докато системата загряваше, а после установи една постоянна ниска скорост.

Дирижабълът започна да плава сред въздуха като бавно се подчиняваше на повдигача и кормилото. Сега гондолата се изпълни с мекото бръмчене на витлото и шепота на вятъра, плъзгащ се край прозорците.

Рециркулираната пара от маслото излиташе от двигателя през един вътрешен радиатор, като отопляваше мястото за живеене преди да се върне в бойлера. На пътниците щеше да им бъде доста топло, поне през деня, а за през нощта те имаха дебели дрехи и спални чували.

Камарите екипировка и тежести, разпръснати наоколо, също помагаша за осигуряване на добра изолация. Тъй като бяха натоварени с провизии, помещенията бяха затворени. Имаше място колкото за малка маса, на която да се седи и малко незаето пространство от пода около нея, където да се стои или лежи. Беше като да живееш в склад с храна, ски, палатки, раници и какво ли още не, които бяха изпълнили всеки ъгъл.

За щастие светът отвън беше просторен, докато гондолата беше тясна и неудобна. Под тях планетата приличаше на гигантско изорано и нашарено с водни канали поле с дълги, паралелни редици от Речни долини, които се простираха на изток и запад, докъдето можеше да стигне погледът. Облаците и мъглата във въздуха над откритата водна шир снижаваха разстоянието в сравнение с естествения хоризонт, но никой от тях не се съмняваше, че каналите се простират на хиляди мили.

Малкият въздушен кораб започна да се понася на юг поради преобладаващия вятър, пресичайки долините под ъгъл. Неговите трима пътници наблюдаваха малките дири от лодките по водата долу и дори още по-дребните петънца от хора по бреговете, хора, които живееха само на няколко мили от тях, но поради планините никога нямаше да се срещнат с хората в следващата долина.

Те пътуваха цялата сутрин, като изядоха обяда си, когато ехото на гърма от грааловите камъни под тях оповести часа. Малко след това,

Амундсен се плъзна в спалния си чувал и си сложи маска на очите за да може да заспи. Корабът се нуждаеше от постоянно управление за да не се блъсне в някоя планина или да попадне в северно въздушно течение и той беше пожелал да дежури първата нощ.

Пиъри и Греса се забавляваха през целия следобед като наблюдаваха пейзажа долу. След около стотина мили долините придобиха по-скоро северно-южна ориентация, а не както предишното си разположение изток-запад, а после за малко промениха посоката си на югозапад-североизток.

Стана очевидно, че не само самата Река се извиваше около планетата, но също така дълги паралелни блокове от долини опасваха планетата, формирайки някакви свои фигури. Пиъри си помисли, че тези суперизвивки може би предават някакъв вид съобщение от Космоса, но те не можеха да дешифрират дори и буквичка, тъй като виждаха само ивичка от планетата, докато плаваха по въздуха.

До вечерта Греса се умори от гледката. Подтискайки една прозявка, тя каза:

– Тук е доста хубаво, но си мислех, че ще ни се случат някакви приключения.

Пиъри нежно се засмя:

– Винаги съм казвал „Колкото по-драматична е една експедиция, толкова ставаш по-неспособен да се справиш“.

Тогава усмивката му се скри за малко и той каза:

– Освен това имаме много време за приключения. Не викай бедата, тя сама ще дойде и то скоро.

Въпреки предупреждението на Пиъри, следващите няколко дни също бяха толкова скучни. Тъй като липсваха големи струпвания на суша или океани за да усложнят нещата, а нямаше и наклонена ос, сезоните в Речния свят бяха много по-лесни за живот, отколкото на Земята. Изследователите бавно се носеха на юг, като се издигаха и падаха, а понякога насочваха курса на изток или запад за да намерят най-изгодните течения или за да заобиколят буреносни облаци, но те изминаха хиляди мили без спънки. Те бяха тръгнали малко по-на север от Екватора. На сутринта на осмия ден Пиъри свери курса със сектанта и изчисли, че сега се намираха на 75 градуса южна ширина, почти на половината път до целта.

След два дни те видяха друг въздушен кораб далече на запад от тях. Беше много по-голям от техния, истински дирижабъл и очевидно се бе насочил на север.

– Още един изстрел в грешната посока – ухили се Пиъри.

– Освен ако те вече са били на юг и сега се прибират вкъщи – каза Амундсен.

Пиъри се намръщи при тази мисъл. Той безмълвно се взираше след дирижабъла, докато не изчезна от погледа му и беше в гадно настроение през останалия ден.

– Спомня си неприятностите, които имаше с Кук – каза Амундсен на Греса, когато Пиъри си бе легнал. – Фредерик Кук претендираше, че стигнал до Северния полюс една година преди Пиъри, но той изяви претенциите си само една седмица преди Пиъри да се завърне от експедицията си. Кук отмъкна всичката слава на Пиъри и дори когато хората започнаха да се съмняват в думите на Кук, беше твърде късно да се спрат злите езици. Някои хора дори се усъмниха, че и Пиъри го е направил. Всичко това бе една ужасна каша. Тя разруши тяхното приятелство, разбира се, и почти разруши нашето, когато отказах да плюя по адрес на Кук, заедно с другите.

– Той истината ли казваше? – попита Греса. – Той ли пръв е достигнал до полюса?

Амундсен сви рамене:

– Кой знае? Той казва, че го е направил, но дори и аз трябва да призная, че не си измисляше фактите, когато имаше удобен случай.

Той се усмихна, спомняйки си.

– Един друг изследовател, който се казваше Питъл Фройчен обичаше да казва: „Кук беше лъжец и джентълмен. Пиъри – нито едно от двете.“ Със сигурност бе прав за последното, а може би и за двете.

Греса се засмя, поглеждайки към Пиъри в спалния му чувал.

– С мен той е съвършен джентълмен – каза тя.

Амундсен също се засмя.

– Кавалерство, скъпа моя. Той е умрял, преди то да изчезне.

Докато се приближаваха към полюса, въздухът ставаше по-студен и ветровете по-трудно можеха да се предвидят. Честите промени във височината с цел да се открият южни въздушни течения водеше до изпускане на водород и изхвърляне на тежести много по-бързо от преди, като и двете се изчерпваха с все по-голяма скорост. Планините в полярните райони бяха по-ниски и с по-полегати южни склонове за да позволява да влиза повече слънчева светлина в долините, но това не помогна на изследователите, тъй като по-ниските възвишения бяха почти винаги пометени от южните ветрове. Те трябваше да останат високо горе, за да хванат въздушните маси, насочени навътре, за да поддържат постоянен полет напред.

– Това всъщност е добра новина, в известен смисъл – каза Амундсен, когото Греса запитва защо бе всичко това. – Това вероятно означава, че съществува полярно плато, където въздухът отделя топлината си в пространството без да бъде отново загрят отдолу. Когато се изстуди, той пада и когато се удари в земята няма къде да върви, освен навън, като по този начин почвата остава студена. Ако се загрее, отново се издига нагоре, но ако е студено, въздухът продължава да се охлажда и да набира скорост, докато се носи надолу по хълмовете и докато други въздушни маси го изтласкват изотзад.

– Защо това е добре? – попита Греса. – Това означава насрещни ветрове през целия път, нали?

– Само ако пътуваме ниско, което няма да направим. Ще се движим нависоко с помощта на въздуха, изкарван от камерите с ниско налягане. По обратния път ще летим ниско и зад нас този път също ще се образува вятър. Но това, което имах предвид под добра новина е фактът, че има плато. Това означава, че полюсът е на суша – или най-малкото върху лед – и ще бъде много по-вероятно да успеем да се доберем до него със ските, откъдето и да сме се приземили. Ще бъде твърде много да искаме ветровете да ни заведат точно на полюса.

Той спря, а после каза тихо:

– И освен това, ако има ледена шапка, има по-малка вероятност някой да живее там.

– О – каза Греса, поглеждайки към Пиъри, който стоеше на прозореца и гледаше на юг, като че ли искаше да бъде първия човек, който дори пръв да види полюса. – Да, предполагам, че това е добра новина, нали?

Тази нощ, вместо да се приземят, докато балонът с газ се охлаждаше и губеше височина, те изхвърляха тежести за да поддържат полета си в едно насочено на юг въздушно течение. Пиъри, отиде да спи когато Амундсен се събуди за смяната си, а няколко часа по-късно Греса го последва.

Амундсен прекара студените утринни часове, седейки до прозореца за предно наблюдение, тъй като двигателят бе спрял.

Влагата от дъха им замръзваше по прозорците, тъй че той отвори предния прозорец няколко сантиметра и надникна през процепа. На звездната светлина можеха да се видят само грубите контури на терена долу. Земята бе покритие със заснежени върхове, които разделяха речните долини. Рано през нощта Реката беше осеяна с дребните оранжеви точки на лагерните огънове, но сега те бяха догорели, докато всички

спяха.

Звездите светеха ярко, там където балонът не ги закриваше. От тази височина и с този толкова студен въздух, това беше най-ясната нощ, която бяха виждали изследователите досега. На Амундсен му се струваше, че плаваха на края на самото пространство. Докато гледаше непознатите съзвездия да се въртят бавно около полюса, той си мислеше колко различно щеше да протече живота му, ако се бе родил петдесет години по-късно. Толкова много неща бяха станали на Земята след смъртта му. Хората бяха стъпили на Луната. Те сигурно биха продължили и към другите планети, ако проектът Речен свят не беше спрял експанзията им. И той щеше да бъде сред тях.

Той може би все още имаше този шанс. Кой можеше да каже? Животът в Речния Свят беше пълна загадка. На смъртта ѝ беше отнето живото, а с него и бариерата на времето. Той и останалото човечество може би бяха пленници на тази чужда планета сега, но кой знаеше какво можеше да им донесе бъдещето? Звездите все още бяха там, все още му даваха знак и Амундсен, поне, все още жадуваше за тях със сърцето си на изследовател. Това чужденците не можеха да му отнемат.

Ушите му заглъхнаха и когато погледна назад във вътрешността към инструментите, осъзна, че твърде дълго е витаел в облаците.

Въздушният кораб беше загубил височина.

Тихо, за да не събуди Пиъри и Греса, той отвори една торба с пясък и я изсипа през дупката в палубата, направена точно за тази цел. Той провери статоскопа, един по-чувствителен уред за измерване на надморската височина, който регистрираше и най-леките промени във височината и видя, че те все още падаха, така че изсипа навън още една торба.

Те все още падаха. Озадачен, погледна през прозореца и видя земята все още доста отдалечена, но по-ясно различна от преди. Един тънък облачен слой я покри в този момент.

Той изсипа навън още една торба с тежести. Статоскопът застана на едно равнище, дори регистрира леко изкачване, но след няколко минути те отново започнаха да падат надолу.

Дали балонът с газ не изпускаше? Амундсен изсипа навън още пясък, докато балонът отново достигна неутрална височина, след това провери колко беше налягането. То бе постоянно. Но след минута, те отново започнаха да слизат. Не можеше да бъде просто някакво силно въздушно течение, поне не толкова високо горе. Долу на земята, според закона на конвекцията, топлият въздух се издигаше на Реката, а студеният потъваше надолу от ледените планински върхове, но това би се

появило само на няколко хиляди метра над планините, а въздушният кораб се намираще на много по-голяма височина.

Но това нямаше да продължи дълго. Скоростта на слизане се увеличаваше, както виждаше Амундсен. Той изхвърли още тежести, после отново погледна през прозореца. Облачната покривка се сгъстяваше. Той не искаше да навлезе в нея. Те нямаха представа как са разположени планините, и можеха лесно да се ударят в някоя от тях.

Тогава му просветна какво се бе случило.

Ако те не изпусаха водород и не бяха в някакво течение, тогава би следвало, че стават по-тежки по-някакъв начин. А единствения начин, по който можеше да стане това, бе ледът. Ясната нощ беше позволила на планетата да излъчи топлината си в пространството и долу на земята въздухът най-накрая беше достигнал точката на оросяването. Студената повърхност на балона също представляваше идеална повърхност за кондензиране на въздуха.

– О-хо – каза той високо. После поставяйки крака на пода, извика: – Лед! Събудете се!

Пиъри седна изправен като картинка.

– Какво има? – попита той.

– Заледяваме се! – отвърна Амундсен. – Започни да изхвърляш тежести. Аз ще се кача отгоре за да се опитам да го разбия.

Той сграбчи една скиорска щека от купчините с екипировка, уви една риза около края ѝ и я зави няколко пъти за да направи мек възел, след това отвори горния капак и се изкачи на такелажата между гондолата и балона с газ.

Пиъри се измъкна от спалния си чувал и избута тежкия си анорак и гамаши настрани. Когато остави достатъчно място за движение, Греса направи същото и двамата започнаха да изпразват торбите с тежести.

– Ще ни свършат тежестите, ако продължаваме с тази скорост – каза Пиъри след няколко минути. – И това въобще не помага, по дяволите, все още падаме!

Те можеха да чуют Амундсен над главите си как чука със омекотения връх на щеката по дъното на балона, проклинайки.

– Хайде, да те вземат дяволите, счупи се.

Парчета лед се разхвърчеха около гондолата, когато той успя да откърти няколко, но той не правеше нещо кой знае какво от полза както и двамата, които изхвърляха тежести.

– Издърпай въжетата на отражателя – провикна се той през отвора. – Това може да откърти малко от тези неща.

– Добра идея – каза Пиъри. Той издърпа въжетата, които прикрепваха магнитните пластини опасващи балона.

От първо не му се отдаде, но после успя. Покрай прозорците полетя още лед, но въздушният кораб продължи да пропада.

– Гадната кучка – продължаваше да пада! – изкрещя той. А на Греса каза: – Продължавай да изхвърляш! – после сграбчи друга скиорска щека, уви края ѝ и се изкачи при Амундсен.

Пространството между гондолата и балонът с газ беше лабиринт от покрити с лед въжета, които се простираха нагоре за да оформят едно гнездо около върха.

– Ще трябва да се изкачим съвсем догоре – каза Амундсен на Пиъри. Като използваше гнездото наместо стълба, той се издърпа нагоре, захващайки се с ръце и крака за въжетата за да се задържи и спирайки на всеки няколко стъпала за да махне всичко от пътя си със омекотената ски щека.

Пиъри правеше същото от другата страна като криволичеше напред-назад, докато се изкачваше с цел да достигне повече от повърхността на балона.

Те си мислеха, че началото е най-трудното, тъй като висяха като паляци под заоблените стени на хиляди метра празно пространство под тях, но когато стигнаха на половината на пътя, ледът стана много по-дебел и парчетата, които откъртваха, щеките им се плъзгаха право в ръцете и лицето им. На всичко отгоре студеният вятър духаше нагоре покрай тях, разпръсквайки леда навсякъде около тях. Границата на мъглата долу се издигаше бавно, но сигурно към тях.

– Пясъкът свърши! – извика Греса от гондолата. Гласът ѝ ясно отекна в ледения ношен въздух.

– Изхвърли мебелировката – отвърна Пиъри. – Изхвърли всичко, което няма да ни трябва.

– А какво ще стане с хората под нас?

– По дяволите хората под нас. Мислиш, че ще бъдат ударени от един дирижабъл?

Въжетата скърцаха, а въздушният кораб се бунтуваше под краката им, докато Греса отвори вратата и изхвърли столовете навън в нощта, но дори това не попречи на тяхното слизване. Пиъри и Амундсен удряха усилено по балона, но ледът на върха беше залепнал за повърхността като с лепило и плетеницата от въжета хвана повече от това, което бяха способни да открият.

Греса издърпа масата от стената и я изпрати след столовете.

– Кое е следващото? Храната или екипировката? – изкрещя тя.

– Изхвърли палатките – й каза Амундсен. – Можем да си направим палатки от балона, когато стигнем там.

Греса изпъшка.

– Да си направим палатки от балона? А как ще се приберем?

– Това прилича на Експреса на самоубийството, освен ако имаме късмет да получим помощ от местните за да поправим дирижабъла.

– Експресът на самоубийството? Заслужава ли си изобщо да ходим на полюса? Аз мисля, че е по-добре да се върнем както трябва и после да опитаме отново.

Пиъри изсумтя:

– Ха. Ние няма да се върнем при първата поява на лед. Изхвърли проклетите палатки и спалните чували също. Ще спим в иглутата и с дрехите си. Изхвърли малко и от храната, ако се налага, няма да се нуждаем от всичката храна в случай, че пътуването ни е еднопосочно.

Ръмжейки от разочарование, Греса започна да изпълнява нарежданията му като проверяваше статоскопа след като нещо изхвърчаваше през вратата. Въздушният кораб падаше право надолу през облаците, ужасявайки ги с възможността да се разбият сяпю в някой планински връх, но най-накрая спря да пада без да се удари никъде.

– Отново се издигаеме! – извика Греса. Пиъри и Амундсен престанаха да удрят по балона. Амундсен попита:

– С каква скорост?

– Стотина-двеста метра в минута. Почакай, увеличава се.

– Ох! Прекалили сме. Вероятно ще трябва да изпуснем малко водород или ще отидем твърде високо.

Със сигурност, до няколко минути те вече бяха си пробили път нагоре през облаците, като въжетата скърцаха и се отлепваше повече лед, докато балонът се разширяваше в по-разредения въздух. Амундсен пропълзя обратно надолу през такелажа в гондолата и помогна на Греса да стабилизира височината си, дърпайки въжето, свързано с водородната клапа на върха на балона, като се опитваше да изпусне колкото е възможно по-малко газ, но със съзнанието, че ако изпуснат водорода в обратната посока, балонът ще се спуска от вътрешното налягане и щяха да паднат като камъни, което неминуемо означаваше тяхната смърт.

Най-накрая се задържаха на около пет хиляди метра, но това беше като каране на йо-йо. По-разреденият въздух на тази височина оказваше много по-малко съпротивление, така че само няколко килограма повече или по-малко тежест щяха да ги издигнат или свалят надолу със стотици

метри преди да успеят да се справят. Когато натрупаният лед отново ги повлече надолу. Пиъри, който беше останал навън, трябваше да откърт-ва парчета от него, но ако откъртеше твърде много, Амундсен би трябвало да изпусне повече водород, за да предотврати твърде високото издигане. Те прекараха остатъка от нощта, като правеха това и от време на време сменяха местата си, така че никой от тях да не измръзне отвън на ледения балон.

– Това ми напомня за теглене на упоритото муле – каза Амундсен през една от смените си. – Да удряш бедното създание за да го накараш да се движи.

– Ха, ти май не си по-различен от Скот – каза Пиъри като се смееше. Робърт Скот беше започнал полярната си експедиция като използваше сибирски понита да му теглят шейните.

Амундсен не се засмя.

– Надявам се да не е така – каза той. – Конете на Скот умряха, дори преди истински да е тръгнал.

– Ние не само тръгнахме – каза Пиъри. – Не се безпокой. И все пак ще закараме това муле там.

Зората дойде бавно на тяхната висока географска ширина, но когато слънцето най-накрая се издигна на хоризонта, ледът започна да се топи и те трябваше да освобождават все повече и повече водород за да не се издигнат твърде високо.

– Е, това е положението – каза Пиъри, докато се разхождаше напред-назад в сега просторната гондола. – Нямаме повече тежести, освен ако не искаме да изхвърлим последната ни екипировка и храна. Можем да стоим така през остатъка от деня, но когато отново се заледим довечера, това ще бъде последното ни падане.

– Ако само не бях се паникьосала и не бях изхвърлила толкова много неща! – се оплака Греса. – Вината е моя.

Амундсен я прекъсна:

– Глупости. Ако не беше изхвърлила всичко това щяхме да паднем на земята и да се убием или да се удавим в реката. Сега ни предстои един цял ден летене, с южен вятър зад гърба ни и само няколко стотици мили път. Ще вървим толкова на юг, колкото можем и ще видим дали ще можем да получим някаква помощ от местните. А ако не можем, ще изминем останалия път пеша.

– Как бих искал да знам кой Речен канал отива най-далече на юг – въздъхна Пиъри, като гледаше навън към долините от двете им страни, които се намираха на мили под тях. Тъй като сега се намираха само на

няколко градуса от полюса, все повече и повече участъци от реката пръвяха един последен завой и отново се отправяха на север, като оставаха тези отстрани да затворят пролуката и да продължат.

Един от тях трябваше да стига по-далеч от другите и ако изследователите трябваше да кацнат на Реката, те биха си избрали тази долина. Но нямаше начин да узнаят преди да стигнат до края.

През целия ден двигателят с рибно масло ги теглеше напред с постоянно си пуф-паф, добавяйки още няколко мили към пътуването им на юг, но тъй като слънцето беше толкова ниско на хоризонта, двигателят работеше с мощност, представляваща само няколко процента от тази, която имаше на Екватора. Пиъри го кълнеше, тъй като вече се бе превърнал в излишна тежест и ако думите му можеха да загреят бойлера, корабът би обиколил света за един ден, но той успя да загрее само собствените си дробове и ушите на спътниците си.

Тогава, точно когато се стъмваше и изглеждаше като че ли можеха да изберат долина само случайно, в далечината видяха полярната ледена шапка.

– Ето това е най-южното разклонение на Реката – каза Греса, посочвайки далече на запад, където около дузина паралелни каньони с ориентация север-юг се извиваха около другите в една правилна дъга и обхващаха основата на ледената шапка като ров около замък.

– Натам ли ще се отправим или към самата ледена шапка? – Амундсен попита Пиъри.

– Намираме се на 85 градуса южна ширина – отвърна Пиъри. – Само няколко стотици мили до полюса. Ако можем да стигнем до ледената шапка, ще можем да преминем със ските това разстояние за няколко дни.

– А ако не успеем ще прекараме остатъка от живота си в изкачване на планини само за да прекосим тези последни няколко долини – каза Амундсен.

– Ако се отправим към най-южния канал, ще трябва да изкачим поне една планина – изтъкна Греса. – А тази скала пред вас, която достига леда, изглежда почти два пъти по-висока от останалите.

Тя беше права. Планините, които разделяха завоите на Реката, бяха достатъчно ниски за катерене, но полярното плато се издигаше на хиляди метра височина от заобикалящите го планини. Трудно бе да се каже от разстояние, но изглежда границата беше една равна скала.

– Аз казвам да тръгнем към ледената шапка – каза Пиъри.

Амундсен, който гледеше пейзажа долу, дълго време не продума

нищо. Слънчевият им двигател не струваше почти нищо на тази географска ширина. Те разчитаха изцяло на благоприятния вятър, и корозивната сила ги изпращаше на изток, докато въздушните маси ги влачеха към полюса. Ако опитаха да се отклонят на запад, те със сигурност нямаше да напреднат много. Всичко, което щяха да постигнат, бе да забавят напредването си на юг.

– Добре – каза той. – Най-после тръгваме към ледената шапка.

Започнаха да се състезават с нощта. На тяхната височина те имаха по-дълъг ден отколкото този на земята под тях, но все още не бяха достатъчно високо за да бъдат в малкия район на двадесет и четири часово-то сияние над полюса.

Както и да е, слънчевата светлина, която проникваше през атмосферата под толкова малък ъгъл, носеше малко топлина и тъй като балонът с газ започна да се охлажда, дирижабълът започна последното си спускане. Когато най-после двигателят спря, те го изхвърлиха през борда, но с това спечелиха само по-малко от километър нагоре, преди отново да започнат да падат. Преровиха раниците си, като изхвърляха дрехи, кухненски съдове, повече храна – всичко, което можеше да остане неизползвано. Пиъри дори започна да реже парчета от гондолата.

Най-накрая прелетяха над последното разклонение на Реката. Скалата, граничеща с полярното плато беше всъщност един стръмен склон поне на около миля и докато прелитаха край нея те се насърчаваха и прегръщаха един друг и се носеха нагоре-надолу докато целият кораб се залюля като пиян молец. Но дори тогава те все още не бяха постигнали целта си. Те се намираха все още на километри над земята, във въздуха, който се носеше на юг, но под тях духаха насрещни ветрове, които се бяха опитвали да избегнат през последните два дни. Те трябваше да се отправят още по-далече върху полярното плато и след това бързо да слязат на леда преди насрещните ветрове да ги отнесат обратно към Реката.

Те се опитаха да протакат колкото се може повече, затова изхвърлиха незаменимите си ски, раниците си, пълни с принадлежности и дори граалите си за да спечелят поне още половин миля, тъй като знаеха, че всичко което са пуснали на леда можеха да си го съберат отново след като се приземят, но най-накрая гондолата бе обрана до шушка, а те все още слизаха надолу, отнасяни от северния вятър.

– Нека да подкараме с пълна скорост – каза Пиъри, когато видя, че се движат назад, а Амундсен дърпаше освобождаващото въже. Водородът изсвистя при върха на балона и те не на шега започнаха да се

спускат надолу. Те не падаха толкова бързо, колкото когато се бяха заледили, но приземяването им щеше да бъде тежко.

– Пригответе се да скочите от гондолата, когато се ударим – каза Пиъри, но вместо да отиде към вратата, той се изкачи през капака на върха на гондолата и освободи ножа си от канията.

– Какво правиш? – попита го Амундсен.

– Ще пробия балона, когато се приземим – каза Пиъри. – Иначе ще ни отнесе право към скалата.

Амундсен сякаш се канеше да оспорва, но той знаеше не по-зле от Пиъри, че дървото в гондолата и плата на балона и дори въжето, което ги свързваше заедно, можеха да наклонят везните или към живота или към смъртта върху ледената шапка.

Той кимна и само каза:

– Бъди внимателен.

Спускаха се под един все повече увеличаващ се ъгъл, докато приземните ветрове ги подхванаха. Колкото повече се приближаваха към земята, толкова по-ясно се виждаха нейните очертания, превръщайки се в равнина от снежни хълмове като един замръзнал бурен океан. От леда се подаваха тъмните ръбове на скалите, а наоколо лежах разпръснати по-малки скални блокове. Малкият ъгъл под който падаха слънчевите лъчи бе направил сенчести петна, които можеха да крият всичко.

Краят на скалата, отдалечен само на няколко мили, се движеше нагоре към хоризонта, ясна бяла линия, която замъгляваше пейзажа отвъд нея, дори след като все повече се приближаваше. Когато беше само на около миля разстояние, а балонът все още се намираще на стотици метри във въздуха, Пиъри извика:

– Да вкараме газ! Ако трябва ще ѝ давам собствените си газове или никога няма да успеем!

– Ще се ударим много тежко! – изкрещя в отговор Амундсен, но секунда по-късно очевидно реши, че това беше по-добре, отколкото да се размажат в планините, опасващи Реката. Той задърпа освобождаващото въже, като че ли с него можеше да издърпа кораба на земята.

Ледът се втурна насреща им, както и ръбът на скалата. Греса се приведе на вратата, готова да скочи, ако станеше така, че да бъдат съборени преди да се ударят, но гондолата докосна земята на около тридесет метра настрани. Тя се тресна със странично завъртане, което я захвърли на три-четири метра по-близо до пропастта, но дебелият около тридесет сантиметра мек сняг покриващ леда омекоти падането и тя най-накрая се спря сред облак хвърчащ бял прах.

Амундсен беше залегнал на пода на гондолата, но малко по-късно изпъзля през вратата и се заклатушка в снега.

Пиъри висеше от такелажата, удряйки балона като луд с ножа си.

– Пускай го! – извика Амундсен. – Скачай!

Корабът, олекнал с двама души, отново се повдигаше във въздуха. Дупките, които беше направил Пиъри, едва повлияха на издигането му. Проклинайки, той скоочи от гондолата и пропадна на пет метра от снега, където мушкеше с ножа си, като с ледена брадва, и най-накрая успя да се спре само на около три-четири метра от земята.

Корабът отнесе края на скалата, завъртя се още веднъж и изчезна в бездънната отвод.

Във внезапната тишина се чу гласът на Пиъри:

– Е, ето ни и нас. Сега да се забавляваме.

Те се отправиха на запад в съгъстващия се здрач за да потърсят екипировката, която бяха изхвърлили през борда, но вместо това самата екипировка ги намери. Те си проправяха път нагоре по склона на една дълга преспа, когато чуха ниско ръмжене някъде отгоре и на върха се появиха половин дузина бели, покрити с козина същества, като някакви привидения. Ръцете им бяха пълни със ски и раници, и храна като нарушители на реда, които се прибират вкъщи след едно добро плячкосване на склад за спортни стоки.

Когато видяха Пиъри, Амундсен и Греса, те изпуснаха плячката си като изненадано грухтяха и ръмжаха.

Тогав Греса извика:

– По дяволите, аз познавам тези момчета! – и се втурна към тях.

Те се разпръснаха, пицейки, но Греса изломоти нещо на техния език и един от тях спря, поколеба се, направи няколко колебливи стъпки назад, очевидно разпознавайки я, но също така съвсем очевидно не знаейки какво да мисли за облеклото ѝ или за спътниците ѝ. Греса се приближи към него, като говореше нежно и след малко напрежението му изчезна и те се прегърнаха като отдавна изгубили се любовници.

Когато най-накрая той я пусна, тя се обърна към Пиъри и Амундсен и ги подкани:

– Хей, елате да се срещнете с брат ми!

Йетитата принадлежаша към едно племе от общо трийсетте, които живееха в пещерите, заобикалящи един-единствен граалов камък, няколко мили на запад. Те заведоха изследователите вътре и ги нахраниха с първото топло ястие, откакто бяха тръгнали, после всички седнаха около един огън на входа на най-голямата пещера и обмениха

информация. Йетитата нямаше какво толкова да разкажат: грааловият камък им осигуряваше храна и дърва за огньовете, но нямаше никакъв дивеч за ловуване на платото и все още никой не беше открил път към земите отвъд платото.

Пиъри имаше само един въпрос към тях: „Дали те или някой друг някога е стъпил на полюса?“

Греса преведе въпроса му и когато брат и отговори, тя предаде отговора му:

– Кижика казва, че никога не е чувал някой да го е направил. Никой от тях не е ходил по-далече от два дни път оттук тъй като няма повече граалови камъни в тази посока.

Той казва, че има и други племена от йети, които живеят по-близо в обсега на ледената шапка, но той не е чувал някой от тях също да са ходили на полюса.

– Попитайте го, дали ще ни помогне да го направим – помоли Пиъри.

Греса го попита и когато чу отговора, се изсмя и му преведе:

– Той казва: „Защо не? Няма нищо друго за правене наоколо.“

Пиъри се усмихна.

– Добре. Тогава ето какво ще направим.

Той започна да описва как да се пренася храна от един междинен склад с провизии към следващия, като по този начин се образуваше една верига от базовия лагер през целия път до целта, където последната група ще направи последния пристъп към полюса.

Те прекараха следващите няколко дни в складиране на храна и поправяне на ските и раниците, които се бяха повредили от падането на леда. И Пиъри и Амундсен бяха нетърпеливи да завършат това, което бяха започнали, но и двамата бяха научили от предишни неуспехи на Земята да не прищпорват късмета си. Така че почакаха докато всичко бе готово, преди отново да се отправят на път, този път с дузина йетита за подкрепа.

Те бяха на ските десет или дванадесет часа на ден и строяха иглута, за да спят в тях през нощта. Йетитата не караха ски, но техните широки, космати крака бяха като обувки за сняг и това, което им липсваше като скорост, го наваксваха с издръжливостта си. Те се връщаха по двойки, като всеки ден още двама оставаха надолу по веригата, докато останалите напредваха.

Най-после само на около петдесет мили от Южния полюс се върна и последната двойка йети, като оставиха Греса, Пиъри и Амундсен да

завършат пътуването, което бяха започнали от средата на планетата. Те изминаха половината разстояние за един ден, а после трябваше да стоят още два дни в иглуто, докато бурята разпръскваше сняг навсякъде около тях и намаляваше видимостта, така че не можеше да се види почти нищо.

На сутринта на третия ден пред очите им изплува една земя, покрита със скъпоценни камъни: стените на току-що навалелите снежинки, които отразяваха червеникавата светлина във всички посоки. Толкова близо до полюса вятърът беше малко по-силен от бриз и те отново се отпавиха към полюса като се движеха с дълги, нетърпеливи крачки и изминаваха три-четири мили на час.

Докато се приближаваха към целта си, те оглеждаха хоризонта пред тях за някакви знаци, оставени от други, които може да са минали по техния път, но нищо не нарушаваше еднообразната белота на леда.

Тогава, когато установиха, че се намираха само на около пет мили от полюса, Амундсен посочи с ръка на няколко градуса вдясно от тях и попита:

– Какво е това?

– Какво е това? – запита и Пиъри, обръщайки се за да погледне.

– Виждам нещо да стърчи на хоризонта.

Пиъри хвърли един поглед, после каза:

– Това е скала.

– Трябва да е доста висока.

– Тогава това е една проклета висока скала.

– Може би това е грамада камъни, струпани за ориентир – предположи Греса. – Може би все пак някой ни е преварил.

– Не – отсече Амундсен. – Това нещо трябва да е високо поне шест метра.

– Тогава... тогава са проклетите извънземни – въздъхна Пиъри. – Сложили са по една кула на двата полюса.

Той погледна назад, в посоката, от която бяха дошли, като че ли наистина си мислеше да се върне обратно, без дори да са приключили с последните няколко мили, но после поклати глава и отново тръгна напред. Амундсен и Греса мълчаливо го последваха.

То ставаше все по-високо, колкото повече го приближаваха и те започнаха да осъзнават, че бе много по-голямо и много по-широко, отколкото бяха предположили. Разчитайки на простото пресмятане, те погрешно бяха преценили разстоянието до полюса. Изминаха още десет мили преди да стигнат до него: цилиндрична стоманена островърха

кула, широка шест метра и висока тридесет.

Въздухът се изпълни и земята потрепери от дълбок тътенещ шум, почти с по-малка скорост от тази на звука и след няколко минути стана очевидно, че кулата се завъртваше бавно в посока обратно на часовниковата стрелка.

– Една ос – каза Амундсен, смеейки се. – Каква велика шега!

– Пикая на шегата им! – каза Пиъри и като разкопча панталоните си, направи точно това. Урината му замръзна там, където се бе изляла върху метала.

Греса заобиколи от другата страна, после ахна:

– Елате тук.

Амундсен и Пиъри се втурнаха зад стълба и я намериха, коленичила до две тела. И двете бяха замръзнали, но съвършено запазени. Единият бе нисък с дълга, черна коса и голям нос, а другият беше по-строен и с по-хубава структура.

– Кук – каза Пиъри, взирайки се в мургавия.

– Скот – каза Амундсен, гледайки другия.

Пиъри тъжно поклати глава.

– Може би не трябваше да се заклевам, че ще го видя в Ада.

Греса се приведе и измъкна лист хартия от свития юмрук на Кук.

– Оставили са ни бележка – каза тя.

Пиъри я взе от нея, като че ли беше отровна змия и като я държеше на една ръка разстояние, започна да чете:

– „На 73 ден от дванайсетата година след възкресението, Фредерик А. Кук и Робърт Ф. Скот стъпиха на това място, Южния полюс на тази толкова необикновена планета, която сме принудени да считаме за свой дом.“ Света Майко на кучетата, та те са били тук от години? „Поздравяваме сърдечно всички други, които ще дойдат тук, затова, че са успели в най-трудното начинание и ние ви умоляваме да си припомните, че единствените победители в такива стремления са тези, които са открили това, което търсят в собствените си сърца.“ Какви лайна!

– Не, не е вярно – възрази Амундсен. – Това е истината, чистата и проста истина. И това, по дяволите, е много по-приятна гледка от бележката, която оставих на Скот, когато го победих на Южния полюс на Земята.

– Ха! Чуй това: „Ако Робърт Пиъри или Роуалд Амундсен някога стъпят на това място, ние дори сега признаваме техния успех и оставяме телата си тук като доказателство за нашия успех. Ние ви каним да се присъедините към нас в следващото ни пътешествие, да изкачим най-

високия връх на планетата, където и да се намира. Не сме се забързали за там чак толкова и тъй като веднъж вече Скот беше измръзнал до смърт и ми каза, че не е кой знае колко приятно, предполагам, че ще може да ни намерите при по-тропични климатични условия през годините, които идват. Искрено ваш: Фредерик А. Кук.“

Пиъри смачка бележката и я хвърли върху мъртвото туловище на съперника си.

– Арогантно копеле – изръмжа той.

Амундсен кимна:

– Разбира се, че е. Не разбираш или, че точно това иска да ти каже.

Пиъри не отговори. Той просто се взираше в далечината.

– И какво иска да каже той? – попита Греса.

Амундсен поясни:

– Той ни казва да не се предаваме. Ако някой те победи, не се отказвай, защото винаги имаш шанс да победиш в нещо друго. Хората, които са ни захвърлили на тази планета, се опитват да задушат амбициите ни, да ни дресират. Да ни опитомят. Но ние не можем да им позволим да направят това. Такива като нас са длъжни да поддържат духа жив, да продължат да дълбаят в сърцето на висшето знание. Да поддържат стремежите и свободата живи, дори и пленени.

Той махна с ръка към стълба до тях.

– Пиъри постъпи правилно преди малко: пикай върху това. Пикай върху цялата ситуация, върху всеки, който се опитва да контролира живота ти. Прави това, което ти е угодно, тук или където и да е.

– Ти четеш нещо страхотно хубаво между редовете – каза Пиъри.

– То е там, за да се прочете.

Пиъри се навъси:

– Да пикая върху това, а? Като че ли това има някакъв смисъл?

– То има смисъл. Означава, че си жив. Какво ще правиш, ще се върнеш с провесен нос и ще гледаш как всички останали се забавляват за твоя сметка? Нека направим това, което предлага Кук: да намерим най-високата планина в света и да се изкачим на нея.

– Дори и след като той вече е развял знамето на върха й?

– Дори и тогава. Ще забием знамето си до неговото и заедно ще покажем среден пръст на боговете. А после ще намерим дори по-голямо предизвикателство. Може би ще построим ракета и ще отидем на звездите.

Пиъри погледна надолу към двете тела до краката си. Беше някак си нелепо как съперниците им лежах, проснати върху леда и в същото

време да знае, че те се скитаха свободни някъде другаде, правейки поразии и разстройвайки внимателно планирания ред. Гримасата на недоволство бавно се стопи. Хилейки се, той каза:

– Звездите, а? Какво, по дяволите. Добре. Поне ще има какво да правим.

КРАЙ

© 1993 Джери Олшън
© 1993 Веселин Костов, превод от английски

Jerry Olton
Because It's There, 1993

Сканиране и разпознаване: Светослав Иванов, 2006
Разказът е включен в сборника „Пътешествия по Речния свят“ (Quest to Riverworld),
подбран от Филип Хосе Фармър.

© 1993 Warner Books
© издателство „МетаФикшън“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1086>]